

VİYANA KUŞATMALARINI ANLATAN İKİ ALMAN HALK ŞARKISI ÖRNEĞİNDE TÜRK İMAJI

Leyla COŞAN*

ÖZET

Türklerin Alman edebiyatında sıkça yer aldığı bilinmektedir. İki kültür arasında özellikle 15. ve 16. yüzyıllarda süregelen savaşlar Türklerin Avrupa'daki imajlarını belirleyen temel unsurlardan biri olmuştur. Almanca konuşulan bölgelerde oluşan ve "Türk şarkıları" diye adlandırılan Alman halk şarkıları özellikle de 16. ve 17. yüzyıllarda halk edebiyatı içerisinde oldukça sevilen bir tür olarak yerini alır. Hristiyan dünyasının Türkler tarafından sürekli tehdit edilmesine paralel olarak "Türk şarkılarında" da muazzam bir artış gözlenebilmektedir. Türklerin "zulmünü" anlatan bu şarkılar Hristiyan toplumunu cesaretlendirmeye ve Türklere karşı savaşımaya çağırır.

Bu bağlamda incelenen şarkılardan biri I. Viyana kuşatması, diğeri ise II. Viyana kuşatması dönemine ait olan şarkılardır. Birinci Viyana kuşatması döneminde korkulan Türk imajı hâkimken, II. Viyana kuşatmasından, dolayısıyla da Türklerin yenilgilerinden sonra korkulan Türk imajının yerini alay figürü olan Türkler alır. Viyana kuşatmaları dönemine ait olan iki şarkı örneğine dayanarak değişen Türk imajı incelenecektir.

Anahtar kelimeler:

Alman edebiyatı, halk şarkıları, Viyana kuşatmaları, Türk imajı.

"Türk şarkıları" hakkında genel bilgiler

"Türk şarkıları"¹ diye adlandırılan ve Almanlar tarafından yazılmış olan Alman halk şarkıları günümüzde neredeyse tamamen unutulmuştur. Bu şarkıların tümü Türk-Avrupa, daha doğrusu Türk-Alman ilişkilerinin

* Yrd.Doç.Dr., Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü / cosanleyla@hotmail.com

¹ Türk halk bilimi terminolojisinde "halk şarkısı" kavramı yer almamaktadır. Türk kültüründe bu bağlamda "türkü" kavramı kullanılmaktadır. Ancak "türkü" kavramı Türk kültürüne ait bir kavram olduğundan, Almanca'daki "Volkslied" kavramı "halk şarkısı" ile karşılanılmıştır.

sonucunda ortaya çıkmıştır. İki kültür arasında süregelen savaşlar² Türklerin Avrupa'daki imajını belirleyen temel unsurlardan biri olmuştur. Hristiyan dünyasını sürekli olarak tehdit eden Türkler³ Alman halk şarkılarının da odak noktasını oluşturmaktadırlar. Bu tehditler sonucu Türklere karşı propaganda niteliği taşıyan yayınların her türlüünde muazzam bir artış görülmektedir⁴. Buna "Türk şarkıları" da dahildir.

Almanya'da ve Almanca konuşulan diğer bölgelerde ortaya çıkan , Alman halk şarkıları arasında yer alan ve "Türk şarkıları" diye adlandırılan bu tür, 14. yüzyılın sonlarından 19. yüzyılın ortalarına kadar görülebilmektedir⁵. Tarihlere bakıldığında bu, Osmanlıların Avrupa'da ilerlemeleri

² Türk savaşlarının tarihçesi için ayrıca adı geçen kaynaklara bakınız:

Klaus, Peter Matschke: *Das Kreuz und der Halbmond. Die Geschichte der Türkenkriege*. Düsseldorf/Zürich: Artemis&Winkler, 2004.

Hellmuth Rössler: *Grösse und Tragik des christlichen Europa*. Frankfurt am Main: Moritz Diesterweg, 1955.

Bodo Guthmüller, Wilhelm Kühlmann (Hg): *Europa und die Türken in der Renaissance*. Tübingen: Max Niemeyer, 2000.

³ Hristiyan dünyasının Türkler tarafından tehdit edilmesiyle ilgili bazı önemli tarihler: Konstantinopol (1453), Otranto (1480), Rodos (1522), Mohaç (1526) ve Türklerin Viyana kapılarına dayanması (1529).

⁴ "Türk yayımcılığı" (Türkenpublizistik), yani Türkler hakkındaki yayınlar kavramı altında Türklerle ilgili propaganda niteliği taşıyan basın yazılarının tümü kastedilmektedir. Wilhelm Kühlmann: "Der Poet und das Reich-Politische, kontextuelle und ästhetische Dimensionen der humanistischen Türkenlyrik in Deutschland". Bodo Guthmüller; Wilhelm Kühlmann (Hg): *Europa und die Türken in der Renaissance*. Tübingen: Max Niemeyer, 2000, 196; ve Nevide Akpınar Dellal: *Alman Kültür Tarihi'nden Seçme Tarihi ve Yazınsal Ürünlerde Türkler (Avrupa'da Türk İmgesine bir katkı.)* Ankara: Kültür Bakanlığı, 2002, 101-113.

⁵ Şarkılar için bkz. Şenol Özyurt: *Die Türkenlieder und das Türkenbild in der Deutschen Volksüberlieferung vom 16. bis zum 20. Jahrhundert*. München: Wilhelm Fink, 1972.

Alman halk şarkılarında ve şiirlerinde Türk konusunu inceleyen diğer bir isim ise Battal İnandı'dır:

İnandı, "Mandelreiss: "Türkler geliyor" (Der Türkenschrei)" adlı çalışmasında 13-16.yüzyıl halk şarkıları arasında yer alan bir şiir incelemiştir. Şiirde İstanbul'un fethedilmesi konusu işlenmekte ve "Türk tehlikesinin" sadece Hristiyanların birlikte hareket etmesiyle yok edilebileceği görüşüne yer verilmektedir. Battal İnandı: „Mandelreiss: Türkler geliyor" *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Fakülte Dergisi*, XXXIII/1-2, 1990'dan ayırbasım. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1990, 243-259.

İnandı, diğer bir çalışmasında 1416-1472 yılları arasında yaşamış olan ve Türk konusunu işleyen Michel Beheim'in şiirlerini ele almıştır. Battal İnandı, *Türkleri Konu Alan Manzumeleriyle Michel Beheim*. Ankara: 1994.

ve Avrupa'dan çekilmeleri ile yakından ilişkilendirilebilir. "Türk şarkıları" özellikle de 16. ve 17. yüzyıllarda Alman halk edebiyatı içerisinde oldukça sevilen bir tür olarak yerini alır.

Zaten askerliğin ya da savaşın konu edildiği halk şarkılarında "bir yandan vatandaşlarda savaş azmi, korkusuzluk ve cesaret uyandırılmaya çalışıldığından savaşta yaşanan övülür hatta idealize edilir"⁶. Diğer yandan savaşla ilgili memleket ya da sevgili hasreti, "ölüm korkusu, yaralanma, sakatlanma ve ölüm gibi acı tecrübeler dile getirilir"⁷. "Türk şarkılarında" ise özellikle Türklerin sözde "zulmüne" yer verilir ve şarkılar Hıristiyan toplumunu cesaretlendirmeye ve Türklere karşı savaşmaya çağırır.

Türk şarkılarının içerikleri

Türk şarkıları dünyevî ve dinî olmak üzere ikiye ayrılır. Özyurt'un Almanya'da yayımlanmış olduğu doktora tezi "Türk şarkılarındaki" Türk imajını inceleyen en önemli ve kapsamlı kaynakçalar arasında yer almaktadır⁸. Özyurt "Türk şarkıları" antolojisinde 112 dünyevî ve 43 dinî "Türk şarkısı" tespit edip derlemiştir.

Dünyevî "Türk şarkıları" tarihî olayları anlatan şarkılardır. Tarihî olayları konu olarak işlemelerinden dolayı kimi zaman bu şarkılar "tarihi halk şarkıları" olarak da adlandırılmıştır. Dünyevî "Türk şarkıları" işledikleri konular bakımından ayrıca savaş şarkıları, kuşatma şarkıları, övgü şarkıları, alay şarkıları olarak da kendi içlerinde gruplandırılmaktadır. "Savaş şarkılarında" yenilgi ya da galibiyet konusu işlenir ve Türklerin savaşlarda "zulüm" yaptığını anlatır. "Kuşatma şarkılarının" dünyevî sar-

⁶ Ali Osman Öztürk: *Das deutsche und türkische Volkslied als sprachliches Kunstwerk*. Konya: Doktora tezi, 1990, 179.

⁷ Ali Osman Öztürk: *Das deutsche und türkische Volkslied als sprachliches Kunstwerk*. Konya: Doktora tezi, 1990, 179. Ali Osman Öztürk'ün Almanya'da yayımlanan *Das türkische Volkslied als sprachliches Kunstwerk, Studien zur Volksliedforschung* adlı çalışması Türkiye'deki türkülerini inceleyen bir çalışmadır ve doktora tezinin bir bölümünden meydana gelmektedir. Bu çalışmada kaynakça olarak değerlendirilen doktora tezi ise Almanya'da yayımlanan çalışmayı da kapsamakla beraber daha geniş kapsamlı olanıdır. Kaynakça olarak değerlendirilen bu çalışma/doktora tezi Alman halk şarkılarını ve Türkiye'deki türkülerini inceleyen ve ayrıca karşılaştıran bir çalışmadır. Ali Osman Öztürk: *Das türkische Volkslied als sprachliches Kunstwerk, Studien zur Volksliedforschung* Bd. 15. Bern: Peter Lang, 1994.

⁸ Alman kültüründeki Türk imajı hakkında yapılan çalışmaları inceleyen Öztürk'e göre de Özyurt'un çalışması en kapsamlı çalışmalar arasında yer alır. Bkz. Ali Osman Öztürk: "Ein Überblick über die Untersuchungen zum Türkenbild der deutschen Kultur". *Diyalog. Interkulturelle Zeitschrift für Germanistik*. Deutsches Kulturinstitut: Ankara, 1997, 11-30.

kılar arasında özel bir yeri vardır. Bu şarkılarda hem Hıristiyanların, hem de Türklerin kuşatmaları konu olarak işlenir. Ancak ağırlıklı olarak Türklerin kuşattığı şehir ve kaleler (örneğin Viyana, Belgrad, Kanice) ele alınır ve kuşatmayla ilgili tüm detaylara yer verilir. "Övgü şarkılarında" ise övgüye değer bulunan savaş kahramanları, komutanlar, generaller, krallar, prensler, kontlar gibi ve bunların savaştaki kahramanlıkları, yaralanmaları ya da ölümleri anlatılır. "Alay şarkıları" ise Hıristiyanlığın düşmanı olarak kabul edilen Türklere yönelik yazılmıştır. Hıristiyanların kazanmış olduğu askerî başarılar bu şarkıların temelini teşkil etmektedir. Alay konusu edilenler ise düşmanın yönetici tabakasından seçilir⁹.

Dinî şarkılarının içerikleri de genelde Türklerle yapılan savaşlardır, ancak savaşlar ağırlıklı olarak dinî yönlerden değerlendirilir, Türklerin Hıristiyan ülkelere verdikleri zararlar anlatılır ve Tanrıya yardım etmesi için yakarılır. Dinî şarkıların çoğu kilise şarkıları olarak da kabul edilmekte ve kilise şarkıları kitaplarında yer almaktadır. Dinî Türk şarkıları, siyasî ve dinî konuları işlemekle beraber, Hıristiyan dünyasına, kayzere ve prenslere birleşmeleri için çağrıda bulunur. Dinî şarkıları da işledikleri konulara göre ana başlıklara ayırmak mümkündür. Bu başlıklardan bazıları şöyledir: Düşman Türkler, ahlâksızlığın timsali Türkler, Tanrının bir cezası olarak Türkler, Hıristiyanlık inancının tehdidi olarak Türk "zulmü", alay figürü olarak Türk, Hıristiyanlar arası bütünlük için çağrı, Tanrıya ve Meryem Anaya yardım çağrıları vs.¹⁰.

İkinci Viyana kuşatması ve Türklerin bu kuşatmadaki yenilgileri Türk şarkıları açısından bir dönüm noktası oluşturmaktadır. Çünkü bu yenilgi ile birlikte var olan Türk imajı da değişime uğramaktadır. Bu şarkılarda Hıristiyanlığın düşmanı olarak kabul edilen Türkler¹¹ alay konusu edilirler ve bir zamanlar korku saçan Türk'ün yerini bu tarihten sonra alay

⁹ Özyurt'un sınıflandırmalarına göre 20 savaş şarkısı, 18 kuşatma şarkısı, 24 övgü şarkısı, 8 alay şarkısı bu kategori içerisinde yer almaktadır. Bkz. Özyurt, 85-135.

¹⁰ İncelenen iki şarkı da dünyevî "Türk şarkısı" olduğundan, dinî "Türk şarkılarında" işlenen konuları sadece başlık olarak vermeye uygun buldum, zaten kanaatimce başlıklar da içerikler hakkında fikir verebilecek niteliktedir.

¹¹ İnandı, spesifik bir Türk imajının ortaya çıkışını şu şekilde açıklamaktadır: "Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Rumeli'ye geçişine kadar olan dönemde Türk imajı, genel olarak Müslüman imajının bir parçasını teşkil etmiştir; (...). Ancak 14. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'nin giderek güçlenmesi ve Batı tarafından bir "tehlike" olarak algılanmasıyla spesifik bir Türk imajı ortaya çıkmıştır". Bu spesifik Türk imajı ise "Türk şarkılarında" da ortaya çıkmaktadır. Şarkıların genelinde Hıristiyanların düşmanı olarak nitelendirilen Türklerdir. Bkz. Battal İnandı: "Alman halk şiirinde Türkler (13-16.yüzyıl)" *Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Fakülte Dergisi*, Sayı: 369'dan ayırabım. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1993, 101-102.

konusu olan Türkler alır¹². Özellikle Osmanlı İmparatorluğu'nu temsil eden isimler figür olarak tercih edilir ve şarkılarda konuşur. Bazen her iki kültürün önemli şahsiyetleri karşı karşıya getirilerek şarkılarda diyalog kurulur. Bu diyalogların tümünde hedef, düşmanı küçük düşürmek ve gülünç hâle getirmektir.

Hıristiyanların askerî başarıları üzerine kurulu olan bu şarkılar genelde halkın anlayabileceği yerel ağızlarla ya da diyalog şeklinde yazılmıştır. Anlaşılabilirliği ve etkiyi artırabilmek için şarkılarda hakaretler, yabancı sözcükler ve deyimler sıkça kullanılır¹³.

Alay figürü Türk'ü daha iyi tanımlayabilmek ve tasvir edebilmek için farklı dönemlere ait iki şarkı karşılaştırılacaktır. Birinci şarkı 1.Viyana kuşatmasını, ikinci şarkı ise 2. Viyana kuşatmasını anlatan bir şarkıdır. İkinci şarkıda Türkler alay figürü olarak yer alır. Bu iki şarkıya dayanarak, Türk'e bakış açısının ne denli değiştiğini ve bu değişimin şarkılara etkisi anlatılmaya çalışılacaktır.

I. Viyana kuşatmasında korku figürü olarak Türk

Bu bağlamda incelenen şarkı I. Viyana kuşatması (1529) dönemine ait olup, Türklerin kuşatma sırasındaki eylemlerinden ve özellikle de sözde "zulümlerinden" bahseder. Türk sözcüğü bile tek başına korku çağrıştıran bir kavram olarak belleklerde yer ettiğinden Viyana'nın ve dolayısıyla Avusturya'nın böyle bir tehdit altında olması Almanya için büyük bir sorun teşkil etmektedir. Bu tehdidin üstesinden gelebilmek için Hıristiyanlığın birlik ve bütünlük içinde hareket etmesi artık zorunludur.

"Zalim Türk" imgesi artık hikâyelerin ve şarkıların kaynağını oluşturmakta ve sürekli olarak işlenmektedir. Alman halkı için sınır tanımayan bir konu olan Türk korkusu ve "Türklerin zulmü", yeni tehditlerin ortaya çıkmasıyla hayal gücünü sürekli kamçılıyarak yeni hikâyelerin kaynağını oluşturmaktadır¹⁴. "Türklerin kuşattığı bölgelerde ya da ülke-

¹² Özyurt, çalışmasında Türklerin alay figürü olarak yer aldığı çok sayıda şarkıya da yer verir. Bu şarkılar arasında oldukça çarpıcı örnekler de vardır: Örnek olarak bakınız: 34, 35, 37, 39, 45, 51, 70, 73, 103 numaralı şarkılar. Bu örneklerin tümünde Türkler alay figürü olarak yer alır.

¹³ Bkz. Özyurt, 98.

¹⁴ Özellikle 16. yüzyılda Türklerin gelenek ve görenekleriyle ilgili çok sayıda bilgi bulunmaktadır. Bu bilgilerin çoğu gezginlerden, esirlerden ve diplomatlardan elde edilmiştir. Bu bilgilerin bazıları olumsuzken diğerleri ise genelde Türklerin olumlu özelliklerine yer vermekte ve Avrupa'daki korkuları gidermeye yöneliktir. Bunlar Göllner'e göre ağırlıktadır. Carl Göllner: *Turcica Bd.3. Die Türkenfrage in der öffentlichen Meinung Europas im 16. Jahrhundert*. Baden-Baden: Koerner, 1978. 299-332.

lerde şehirleri yakıp yıkmaları ve insanlara uyguladıkları insanlık dışı tavırlar” gibi iddialar şarkılarda dile getirilir¹⁵. Bu iddialarla ilgili tüyler ürpertici hikâyelerin Almanya'ya ulaşmasıyla korkunun boyutları artık sınır tanımaz hâle gelir. Türklere karşı savunma, ahlâkî bir zorunluluk ve büyük bir sorumluluk olmasına karşın Hristiyanların bir bayrak altında birleşmemeleri ve dolayısıyla da Türklere karşı güç birliği oluşturamamaları halkın tepkisinin artmasına neden olur. Türklerin gücünü yitirmeyip ele geçirdikleri bölgelerde gücünü pekiştirdiğini ve Türklere karşı girişimlerin başarısızlıkla sonuçlandığını görünce ümitsizlik ve korku da iyiden iyiye artar. Zengin-fakir, Katolik-Protestan bu durumdan aynı şekilde etkilenir ve halkın tümünü kapsayan bu korku nesilden nesle aktarılır. Halkın en büyük arzusu Türklerin Avrupa'dan çıkarılmasıdır.

İncelenen ilk şarkı *Yeni bir şarkı. Viyana şehrinin Türkler tarafından kuşatılmasıyla ilgili tüm eylemler başlığı* ile yayımlanır ve Viyana'nın 1529 yılında Türkler tarafından ilk kez ciddi anlamda kuşatılmasını anlatır. Kuşatma 22.09'dan 15.10.1529'a kadar sürer. Ancak şehrin iyi savunulmasından ve erzak yetersizliğinden ötürü Türkler kuşatmadan vazgeçmek zorunda kalırlar. Bu şarkıda işlenen temel konu Türklerin bu kuşatma sırasında işledikleri sözde “zalimce eylemleridir”¹⁶.

Şarkıda genç yaşlı ayırt edilmeksizin bütün Hristiyanlara seslenilir:

"Siz seçilmiş Hristiyanlar
İster yaşlı, ister genç dinleyiniz
Sizlere şimdi anlatılanları
Avusturya'nın Viyana şehrindeki
Ağır kuşatmayı..."

Şarkıda şehrin adım adım kuşatılması ile ilgili olarak tüm detaylara yer verilir, kuşatma tarihi ve kuşatma ile ilgili diğer tarihlerin tümü yer alır¹⁷. Böylece dinleyici de dinlediklerinin doğruluğundan şüphe duymaz. Her kıtada bir gün içerisinde Türklerin yaptıkları ve Avusturyalıların direniş çabalarına yer verilir. Şarkıda ağırlıklı olarak Türklerin toplam 24 gün içerisinde Viyana şehrine verdikleri zararlar anlatılır. Burada zararlardan daha önemli olan ve duygusal manipülasyon ve propaganda niteliği

¹⁵ Özyurt, 22.

¹⁶ Bkz. Özyurt, 12, 24, 53, 88, 89, 102.

¹⁷ Yirmi beşi sabahı/ Eylül ayının/ Viyana şehrini endişe alır /çünkü Türkler görünür / üç küme hâlinde meydanda / yatar böylece pusuya/ Stuben Kapısı'nın önünde, bildiriyorum, /Kerner Kapısı ve Burg Kapısı'nda. Bkz. 2 ve 5 no'lu kıtalar.

Stubenthor (ev kapısı), Kernerthor (Esas Kapı), Purgthor (Kale Kapısı) şehrin surlarındaki belli başlı kapılara verilen isimlerdir. Günümüzde de bu surların kalıntılarını görmek mümkündür.

taşıyan iddialar ise “Türklerin kadın ve çocuklara yaptıkları zulümlerdir”. Bunlara göre “Türkler köy ve pazar yerlerini yakıp yıkmakla kalmamışlar, erkekleri esir almışlar, kadın ve çocukları ise öldürmüşlerdir”¹⁸. Bundan dolayı Hıristiyanlar şarkının sonunda tekrar Hz. İsa'ya yakarır ve Hıristiyan cemaatini "köpek" diye nitelendirilen Türklerden koruması dileğinde bulunurlar. Şarkıya göre Türkler Viyana şehrinde kaldıkları sürece her yeri yakıp yıkar ve adeta katliam gerçekleştirirler. Örneğin, 26 Eylül tarihinde iki köprü yıkarlar ve bu da Viyana şehrini büyük sıkıntıya sokar¹⁹. Şarkının başka bir yerinde ise Türkler 9 Ekim tarihinde öğleden sonra saat 4'te Sen Klar'daki kale surlarını iki yerden geçerler²⁰. Ayrıca Viyanalıların savunma çabalarına da yer verilir ve tonlarca barutu düşmanın elinden kurtardıkları vurgulanır²¹. Şehrin surları düşman barutuyla büyük zararlar görür ve barutla yapılan bu saldırı sonucunda surda büyükçe bir delik açılır, Viyanalılar adeta yas tutarken, Türkler daha da ketetlenir:

"Yarım saat sonra
bir gözcü varır oraya:
Kerner kapısından dokuz kulaç ötede
açılır bir delik büyükçe
parçalanmış şehrin surları
düşman barutu ile;
o vakit şehir yasta
Türk ve ordusu ise birlik içinde"²²

Her iki taraf da sayıları binleri geçen kayıplar verirler. Şehrin surları ağır hasarlar almıştır, ancak kumandanlar bu delikleri kapatabilmek için geceli gündüzlü çalışırlar. Görüldüğü gibi bu şarkıda Viyana'da geçen mücadeleye, şehri harabeye çeviren ve insanları perişan eden düşmanın gücü, saldırıları ve zulümleri tüm detaylarıyla anlatılır.

Şarkıda Türklere yönelik ağırlıklı olarak kullanılan ifadeler şunlardır: “Türk köpeği, katil, kadınlara ve çocuklara zulüm eden, şehir ve pazar yerini yakıp yıkan...”

Viyana kuşatmasını anlatan başka bir şarkıda ise, tıpkı diğer şarkıda olduğu gibi kuşatmayla ilgili detaylı bilgilere yer verilir. Türklerin ülkeyi mahvedip, kadın-erkek ayrımı yapmaksızın insanları boğarak öldürdük-

¹⁸ 36 no'lu kıta.

¹⁹ 6 no'lu kıta.

²⁰ 16 no'lu kıta.

²¹ 18 ve 30 no'lu kıtalar.

²² 20 no'lu kıta.

leri, hatta anne karnındaki çocukların bile güvende olmadıkları vurgulanır. Kadınların ve genç kızların ırzına geçildiği, günahsız halkın sürüldüğü ve yerinden edildiği ve Türklerin elinden kaçamayan insanların ise öldürüldüğü anlatılır. Bu şarkılarda ayrıca şehirlerin, pazar yerlerinin ve köylerin yakılışı anlatılır²³.

II. Viyana kuşatmasını anlatan şarkıda alay figürü olarak Türkler

1663-64'teki savaşlar ve ikinci Viyana kuşatmasına karşı gösterilen direnç (1683), bu direncin sonucunda elde edilen başarı, Avrupa dünyasının adeta sevince boğulmasına sebep olur. Türklerin yenilgisi büyük bir sevincin yanı sıra o güne dek duyulan korkunun alaya dönüşmesini de beraberinde getirir.

Bu bağlamda incelenen şarkı, aynı zamanda değişen Türk imajı hakkında da fikir vermektedir. Şarkının başlığından *Türk Dayak çorbası* (*Türkische Prügelsuppe*) da anlaşıldığı gibi Türkler başarısız kuşatmalarından dolayı dayağı hak ederler²⁴. Kara Mustafa Paşa yönetimindeki ordu 14 Temmuz 1683 yılında Viyana'ya ulaşır, ancak iki aylık bir kuşatmadan sonra Kara Mustafa Paşa şehri ordusuyla terk etmek zorunda kalır, çünkü ordunun diğer bölümü Kahlenberg'deki savaşı (12.9.1683) kaybeder. Başarısızlıkla neticelenen ikinci Viyana kuşatması sonucunda şarkılardaki Türk imajı da değişir ve korku saçan Türk tipi yerine alay konusu olan Türk tipi yer alır. İncelenen bu şarkıda da bu değişimi görmek mümkündür, çünkü bu defa da Hz. Muhammed ile Kara Mustafa Paşa alay konusu edilirler. Hikâyenin, bir Türk'ün, üstelik bir vezirin ağzından anlatılmış olması çarpıcılığı iyice artırmaya yöneliktir. Propaganda bu tür şarkılarda da devam etmekte, ancak nitelik değiştirmiş olarak karşımıza çıkmaktadır. Türklerin alay figürü olarak yer aldığı şarkılarda, Türklerin verdiği zararlar yerine, onlara verilen zararlar ve içine düştükleri durum, hissettikleri utanç anlatılır. Son olarak vurgulanılması gereken ise Türklerin alay figürü olarak yer aldığı şarkılarda dinî ve manevî değerlere saldırı yoğunluğunun korkulan Türk figürünün yer aldığı şarkılara oranla daha da artmış olmasıdır.

²³ Özyurt, 170-174.

²⁴ Schimmel de çalışmasında "Türk şarkılarında" bir değişim olduğuna değinmekte ve bu değişimi Türklerin Viyana'dan çekilmesi ile ilişkilendirmekte. Bkz. Annemarie Schimmel: "Orientalische Einflüsse auf die deutsche Literatur." See, Klaus von Althenhofer, Norbert/ Aley, Peter: *Neues Handbuch der Literaturwissenschaft. Bd. 5. Orientalisches Mittelalter*. Wiesbaden: Aula-Verl, 1990, 546-562.

Şarkının hemen başında Müslümanların bulunduğu içler acısı durum şarkının başındaki "ah" sözcüğü ile vurgulanır. Türklerin alay figürü olarak ele alındığı bu şarkılar, diğer Türk şarkılarıyla kıyaslandığında bazı farklılıklar hemen göze çarpmaktadır. Bu farklılıkların en belirgin olanı şarkının içindeki hakaret içeren sözlerin çokluğudur. Almanlar propaganda niteliği taşıyan bu şarkıda Tanrı-insan, Peygamber-insan ilişkilerindeki kendi anlayışlarını Türklere uyarlayarak, Türkler için hiç de geçiği yansıtmayan ifadeler kullanmışlardır. Şarkıda Türklerin başarısızlıklarını Allah'a, Peygamber'e ve Kur'an'a bağladıkları ve kendilerine yardım etmediği için bunlara hakaret ettikleri gibi Türklerin anlayışlarına hiç de uymayan iddialar vardır. Burada Alman ve Hıristiyan anlayışlarında görülen ve kökeni Hıristiyanlık öncesine dayanan bir din anlayışının Türklere uyarlanmak istendiğini görebilmekteyiz²⁵. Örneğin ilk kıtada Hz. Muhammed'e "Türk soyunun yalancı Tanrısı" diye hitap edilir. Diğer farklılık ise bu şarkının Türklerin perspektifinden yazılmış olmasıdır. Şarkıda Türkler kendi inançlarını ve Peygambere duyulan güveni sorgularlar. Bu güven ve inanç artık sarsılmıştır ve sorgulanmaya başlanmıştır. Çünkü şarkıda Peygamber kendisine inananları yarı yolda bırakmıştır. Şarkıya göre galibiyet sözü veren Peygamber, yenilgiye maruz kalan insanların öfkelenmesine neden olur. Elbette Almanların sarsılmaz gücü de vurgulanır. Şarkıya göre Türkler yenilginin getirdiği hayal kırıklığından dolayı Peygamberlerine isyanlarını şu şekilde dile getirirler:

"Bu mudur karşılığı
Seni Tanrı'nın oğlundan²⁶ çok saymanın bedeli
Camilerde yakarıp
Mırıldanıp dualar edip
Ve bunların sonucunda
Düşmek bu durumlara"

İsyan sadece Peygamber'e hakaret ile sınırlı değildir. Bunun ötesinde şarkıdaki Türkler Kur'an'a da hakaretler yağdırır:

"Senin yalancı Kur'an'ına,
Ne kadar saygı gösterdik!
Her yere yanımızda götürdük

²⁵ Cermenlerden kalan bu anlayışa göre din olgusu karşılıklı bir ilişkiye dayanmaktadır. İnsan Tanrı'ya hizmet etmekle ne kadar yükümlü ise, Tanrı da insana o derece bakmakla ve korumakla yükümlüdür. Bu anlayışın izlerine Ortaçağ döneminde de rastlamak mümkündür. Söz konusu anlayışın izlerini yansıtmaması bakımından Wolfram von Eschenbach'in 1198-1210 yılları arasında yazmış olduğu *Parzival* adlı destan örnek gösterilebilir.

²⁶ Tanrının oğlu ile Hz. İsa kastedilmektedir.

Sanki İncil'mişcesine,
Meğer hikâyeler varmış içinde
Bizi bu kadar aldatan"

Şarkıda Kara Mustafa Paşa ile de alay edilir. Kara Mustafa Paşa acı-
nacak durumda biri gibi gösterilir ve şarkıda çaresizliğini, içler acısı du-
rumunu dile getirir:

"Ben zavallı bir başvezirim,
Artık bir şey yok yapılacak!
Alman güçleri beni kovalayacak"

Savaşta kaybettiklerinden bahseden başvezir, kayıplarını tek tek sıra-
lar:

"En büyük hazinem elden gitti
Budur budala olanın tek kazancı²⁷,
Beş buçuk milyon²⁸
Ve iğneleyici alaylar
Çok değerli sancaklar
Ve elden giden atlar"

Osmanlı karargâhının, Hıristiyanların eline düşmesiyle "büyük meb-
lağlarla para, değerli mücevherler, büyük miktarlarda erzak, nerdeyse tüm
toplar ve birçok sancak düşmanın eline geçti; binlerce esir kaçtı. Osman-
lılar, büyük bir mağlubiyete maruz kalmakla kalmamış, neredeyse varlık-
larının tamamını da kaybetmişlerdi"²⁹. Bu kıtadan ve diğer kıtalardan da
anlaşıldığı gibi şarkıda savaşla ilgili gerçekçi bilgilere de yer verilir ve
tarihlerin ve sayıların bir çoğu tarih kitaplarıyla örtüşmektedir.

Şarkıda, Alman güçlerini önceleri küçümsediğini söyleyen vezir, son-
raları bir zamanlar küçümsediği bu güçlerin yüzünden küçük düşer ve alay
edenlerin hedef tahtası konumuna gelir. Her şeyini kaybeden başvezirin
üzüntüsü öylesine büyüktür ki, kendisine acımdan başka bir şey yapamaz.

On beş bin çadırı meydanda bırakarak korkak bir tavşan gibi kaçtığı-
ğını belirten vezir, sultanın diyeceklerinden endişelidir.

²⁷ Vezir burada ironik bir şekilde kazanç olarak kayıplarını sıralar.

²⁸ Burada söz konusu altındır, başka bir şarkıda dört buçuk milyon altından bahsedilir.

²⁹ 1683 yılının Viyana kuşatması güncesi kabul edilen *Kara Mustafa vor Wien* adlı ya-
pıtta, çekilen askerlerin sadece taşıyabildiği kadar eşyayı yanlarına aldıkları belirtilir.
Diğer eşyaların tümü meydanda bırakılır ve dolayısıyla düşmanın eline ganimet ola-
rak geçer. Buna çadırlar, hazineler, savaş araç-gereçleri ve 300 irili-ufaklı top da da-
hildir. Bkz. Richard F. Kreutel: *Kara Mustafa vor Wien*. Graz, Wien, Köln: Styria,
1976, 78 ve Jorga, Nicolae: *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi IV*, İstanbul: Yeditepe, 2005,
172.

Sonraki bir kıtada³⁰ ise vezir, Peygamber'i sözleri ile adeta tehdit eder ve "gerçek Tanrı" olması durumunda onu bu zor durumdan kurtarmasını ister. Böyle yapmaması durumunda ise onu dayaktan öldürene kadar dövcekleri tehdidini savurur. Burada vezir Hıristiyan mantalitesi ile konuşulur. Vezirin sözleri ise Müslümanlıkla ilgili bilgilerin ya var olmadığını ya da propaganda amaçlı yazılmış bu şarkının bu bilgileri önemsemediğini göstermektedir. Burada önemli olan zaten farklı dinî yaklaşımlar üzerinde durmak değildir. Tam aksine şarkıda gerçekleştirilmek istenen Müslümanlığın zararlarını ortaya koymak ve insanları ne duruma düşürebileceğini göstermektir.

Viyana şehrini ele geçirdiğini zannettiği için, kendisini "budala"³¹ diye tanımlayan vezir, artık kendi kendini övmeyi de bırakır, çünkü herşey aleyhine döner. Şarkıda kısaca Stahremberg'in cesaretinden de bahsedilir. Stahremberg kontu ise 9 Ekim'de gerçekleştirilen ikinci bir muharebede Hızır Paşayı 7 bin askeri ile birlikte ölüme göndermiştir.

Vezirin başarılı olma çabalarının tümü, şarkının gidişatından da anlaşıldığı üzere, boşa çıkar. Birçok kez saldırı emri verir ve siperlere kadar yaklaşır. Ancak siperlere yaklaşması başarıyı beraberinde getirmeyiz. Sonunda Polonyalılar ve Saksonyalılar ve cesur bir kont da büyük bir öfke ile Türklere saldırır.

Bu saldırılarda yeniçeriler ise ağır darbeler almıştır. Bunun sebebi şarkıya göre Hıristiyan ordusunun şeytana saldırır gibi saldırmış olmasından kaynaklanmaktadır:

"Benim yeniçerilerime
Şeytan'a saldırır gibi saldırdılar
Kafamıza vurdular
Yıldırım gibi çarptılar
Biz de vardık oralarda
Korkunç bir katliamın ortasında"

Türklerin şeytan olarak tasvir edilmesi Luther döneminden bu yana bilinen bir tasvir biçimidir. Luther'in 1541 yılında yayımladığı ve Türk tehdidine ilişkin fikirlerini yazıya döktüğü "Türklere karşı duaya çağrı" metninin birçok yerinde Türkleri şeytanlığın sembolü olarak görür³².

³⁰ 11' nolu kıta.

³¹ 12 no'lu kıta.

³² Bu söylemlere bir örnek: "Biliniz ki siz büyük bir şeytan ordusuna karşı savaşıyorsunuz; çünkü Türk'ün ordusu aslında şeytanın ordusudur". Bornkamm, Karin; Ebeling, Gerhard (Hg.): *Martin Luther. Ausgewählte Schriften. Christen und weltliches Regiment*. 4. Bd. Frankfurt am Main: Insel,

Şarkıdaki bu dizeler Luther'in söylemlerinin ne denli etkili olduğunun bir göstergesidir.

"Hıristiyanların Tanrısı ayrı, Müslümanların Tanrısı ayrıdır" düşüncesinin hâkim olduğu bir dönemde, Müslümanların Peygamberi olarak kabul edilen Hz. Muhammed adeta bir çocuk gibi azarlanır ve başarısızlığın sorumlusu olarak görülür.

Vezirin korkusu sultanın onu azarlamasıyla sınırlı değildir. Bundan daha ötesi sultanın onun hakkında idam emri vermesinden korkar. Burada da yine tarih ile şarkının örtüştüğünü görebilmekteyiz, çünkü IV. Mehmet, Kara Mustafa Paşa'nın ölüm fermanını verir³³.

Durumunun iyice kötüye gitmesinden ötürü, vezir Müslüman olduğu için pişmanlık duymaya başlar. Hıristiyan olmuş olsaydı eğer, bütün bunların başına gelmeyeceğini şu sözlerle ifade eder:

"Sana güvenmiştim ben,
Aman ne de güzel, ne de güzel korudun beni sen
Altüst ettin herşeyi
Ah keşke Hristiyan olsaydım ben
Daha iyi durumda olurdum o zaman
Çünkü yalancısın sen"

Şarkının son kıtalarında ise Uyvar (Neuhäusel) şehrinin ölüm döşeninde, yani elden gitmek üzere olduğu vurgulanır ve Budin (Ofen) şehrinde Türklerin büyük kayıplar verdiği belirtilir³⁴.

Şarkıda ayrıca Türklerin verdiği kayıplara ve zararlara geniş yer verilir. Örneğin 22. kıtanın tümü savaşta elden giden "develere" ayrılır.

"Neredesiniz ey develer
Tam 900 adet saydığım develer?
Almanlar şimdi sizi
Kendi ülke ve topraklarına götürür
Ve aynı zamanda bizi
Tabana kuvvet evlerimize gönderir"

Son iki kıtada ise Türklerin Viyana'yı sonsuza dek büyük bir hüznle terk edişleri anlatılır. "Elveda cesur Viyana!" Saksonyalılara ve Bayreuthlulara verdiği zararlardan dolayı, pişmanlık duyuyormuşçasına

1982, 295. Martin Luther'in hem bu yapıtı hem diğer yapıtlarındaki Türk imgesi için bkz.; Onur Bilge Kula: *Alman Kültüründe Türk İmgesi II*. Ankara: Gündoğan Yayınevi, 1993.

³³ Bkz. Jorga, Nicolae: *Osmanlı Tarihi IV*, 175.

³⁴ Bkz. 22 no'lu kıta. Uyvar ve Budin şehirlerinin Türklerin elinden kurtarılmasıyla ilgili çok sayıda şarkı mevcuttur.

bir ifade kullanan vezir, sonunda tüm çabaların boşa çıkmasıyla, yenilgiyi şu sözlerle kabul etmek zorunda kalır.

"Utanç içinde itiraf etmeliyim,
Galibiyetin sizin olduğunu söylemeliyim"

Şarkının sonunda ise Leopold'a övgüler yağdıran vezir: "Yaşasın sizin Leopold'unuz" der ve sözlerine şöyle devam eder:

"Buralardan çekip giderim
Zavallı bir alçak olarak terk ederim"

S o n u ç

İki şarkı kıyaslandığında ortaya çıkan en önemli sonuç, artık Hıristiyanların kendilerine olan güveninin yerine geldiğini görebilmemizdir. Türklerin korku figürü olarak yer aldığı şarkılarda sürekli birlik-beraberlik olgusu üzerinde duran Hıristiyanlar elde edilen galibiyetlerden sonra şarkılarında da bir değişikliğe giderler. Türklerin alay konusu olduğu şarkılarda bunu propaganda malzemesi yapma gereksinimi kalmamıştır, çünkü Türk korkusu Hıristiyanların gözünde tarihe karışmıştır. Dinler savaşı nihayet Hıristiyanların lehine sonuçlanmıştır. Zaten şarkılarda da bu savaşlar genellikle Hıristiyan-Müslüman savaşı diye adlandırılır. Elde edilen galibiyet öylesine sevindirmiştir ki Hıristiyan camiası, sevinçlerini abartılı şekilde dile getirmekte sakınca görmezler. Ancak dile getirilen sevinç beraberinde hakaretleri de getirir. Hakaretler ise sadece düşmana yönelik değildir, aynı zamanda düşmanın dinî inançlarını da kapsamaktadır. Türkleri yenmenin şeytanı yenmekten daha güç olduğuna inanan Hıristiyanlar, bu kez Türkleri, yani "şeytanları" yenmiş olmanın gururuyla olacak yüzyıllardır belleklerde yer eden Türk korkusunun izlerini tamamen ortadan kaldırma hedefi güderler. Sonu gelmeyen korkular ise büyük bir olasılıkla Hıristiyanlığa duyulan güvenin de sarsılmasına neden olmuş olacak ki, Müslümanlığın üstün din olmadığı şarkılarda vurgulanır ve şu açıklamalarla inandırıcı kılınmaya çalışılır. Şarkıya göre Türklerin dini, üstün din olmuş olsaydı eğer, bu din onları bu yenilgiden kurtarırdı. Yüzyılların korkusunu ve Türklerin yenilmez olduğu inancını da artık üzerinden atmaya çalışan Hıristiyan dünyası, elde edilen bu galibiyetlerle, kendi dinlerine de tekrar sıkı sıkıya bağlanabilmişler ve inançlarını pekiştirebilmişler. Hıristiyan dünyasının üst üste yaşadığı yenilgilerin sonu gelmiştir, utancın yerini galibiyet almıştır ve üstünlük hissini beraberinde getirmiştir.

Almanca Şarkı Metinleri

Almanca Şarkı Metni-I

Ein neues lied.

Der ganz handl der türkischen belegerung der stat Wien¹

<p>1) Ir Christen außerwelet
nun höret alt und jung,
wie euch hie wirt erzelet
die schwer belegerung
stat Wien in Osterreiche
von dem türkischen hund,
all gar stück ordenleiche
von tag zu tag und stund</p>	<p>5) Am fünf und zweinzig morgen
des Monats Septembris
kam die stat Wien in sorgen,
der Türk sich sehen ließ,
mit drei haufen zu felde
so legt er sich darvor
vor Stubenthor, ich melde,
Kernerthor und Purgthor.</p>
<p>2) Als man zelt tausent jare
fünf hundert, merket wie,
neun und zweinzig fürware
nach der geburt Christi
an sant Matheus tage
ward Wien die stat berent
von dem Türken in klage
ward manig herz erkent.</p>	<p>6) Den sechsten tags sich reckten
des Türken Nasaren,
das waßer sie belegten,
der stat mocht nichts zu gen;
mit gschütz dafür sie rucken;
darnach den andern tag
verprentens die zwo prucken,
bracht den von Wien groß klag.</p>
<p>3) Ein lerman ward geschlagen
drauß vor dem Stubenthor:
die Hussern thetten jagen
unser reuter darvor;
ir neun belieben auß,
darnach die türkisch rott
schlug im Franzosenhause
die armen leut zu tod.</p>	<p>7) Am acht und zweinzig tage
des monats umb acht or
ein lerman ward geschlage
drauß vor dem Kernerthor:
der Türken ward im streiten
drei hundert unter gon
und auf der unser seiten
nicht mehr den siben mon.</p>
<p>4) Darnach am andern tage,
als die stat ward berent,
ein lerman ward geschlage:
die vorstet man verprent
ein meil wegs groß und weite
und alles gur darinn
wurd alles preiß geseite,
klein was der leut gewinn.</p>	<p>8) Darnach am dritten tage
des monats Octobris
ward ein lerman geschlage:
die lanzknecht on verdriß
gunden die Türken jagen
wol auß dem Frawenhaus;
der wurden vil erschlagen,
es ward ein wilder strauß.</p>

¹ Özyurt, 163-170.

- 9) Das abgebrant gemeuer
 stund hoch in der vorstat,
 kam dem Türken zu steuer,
 uns zu großem unrat;
 sein volk das lag darinnen
 mit roren groß und klein
 und schuß zu den zinnen
 zu vorn der stat hinein.
- 10) Die knecht thetten sie zwacken,
 trieben sie von der wer
 mit iren halben hacken;
 zu in auch unser heer
 mit schießen thet vil feler,
 verporgen lag ir rott
 in gwelb und manchen keller,
 des lied die stat groß not.
- 11) Des monats an dem sechsten
 schickt man zwelf fenlein knecht
 in die vorstat am schwachsten,
 die selb zu stürmen, secht;
 die gaßen ward zu enge,
 der landsknecht ward zu vil,
 da schoß der Türken menge
 zu in, wie zu dem zil.
- 12) Doch ward in dem scharmützel
 der feind hart heim gesucht,
 doch kund man schaffen lützel,
 in die knecht kam ein flucht;
 vil feind den geist aufgaben,
 manch knecht und edelman
 auch fielen in statgraben,
 ir vil kamen darvon.
- 13) Darnach der türkisch haufen
 wolt umb die zehen or
 einen sturm anlaufen;
 drauß vor dem Kernerthor
 und bei den Stubenthoren
 grieffen sie grausam an,
 doch sie geschlagen woren,
 ruckten mit schand darvan.
- 14) Und den sibenden tage
 umb zwei nach mitternacht
 ein lerman wurd geschlage,
 ein schlachtordnung gemacht:
 darinn stund man lang weile,
 der Türk wolt nicht hinan,
 doch etlich tausent pfeile
 thet als der schnee hergan.
- 15) Des monat an dem neunten
 zwischen acht und neun or
 da sach man von den feinden
 ein zug gem Schottenthor;
 ein lerman ward geschlagen,
 man sach manch künen man;
 die feind dorftens nicht wagen,
 die stat zu greifen an.
- 16) Nach mittag umb vier ure
 die statmaur bei sant Klar
 an zweien orten wure
 zerfelt, zersprenget gar,
 mit pulver untergraben;
 da ward ein lerman groß
 der Türk wolt gstürmet haben,
 vertrieb in mit geschoß.
- 17) Am zehenden des mones
 umb vier nach mitternacht
 ein lerman ward on schonen:
 vierzig knecht hetten acht
 mit etlich Hispanischen
 fielen hinauß allein,
 thetten im feld erwischen
 fünf camel, brachtens nein.
- 18) Auf disen tag auch haben
 etlich unser lanzknecht
 an der mawer im graben
 gar weislich außgespecht
 etliche pulvertunnen;
 sie saumbten sich nit lang,
 mit gwerter hand gewonnen,
 des habens immer dank.

- 19) Den eilften tag darnache
des monats umb vier urn
ist das zimmer und dache
wol von dem Kernerthurn
von dem schütten und knallen
unsers geschützes not
rag auf die erd gefallen,
schlug etlich knecht zu tod.
- 20) Nach einer halben stund after
ward erst ein lerman doch:
vom Kernerthor neun klafter
wurd gar ein weites loch
zersprengt in die statmawer
mit pulver von dem feind;
des stund die stat in trawer,
der Türk sein volk vereint.
- 21) Ein sturm ward angeloffen
vom Stubenthor biß on
sant Lorenzen getroffen;
die knecht belieben ston,
der Türken lagen nider
bei tausent an der zal,
auf unser seit herwider
fünfzehen überall.
- 22) Den zwelften tag ward balde
nach zweien ein lerman,
der Türk sein volk mit gwalde
zum sturm trieb hinan;
mit kolben thet mans firmen,
schlug etlich gar zu tod,
noch wolten sie nit stürmen,
also beschützt uns got.
- 23) Darnach ein lerman ware:
der Türk aber ein stück
der statmawr bei sant Klare
zersprengt durch sein dück,
ließ ein sturm anlaufen,
weiter sein heil versucht,
idoch ward bald sein haufen
geschlagen in die flucht.
- 24) Die statmawer lag nider
vier und vierzig klafter weit;
an der vier orten wider
ratschlugen die haubtleut;
die löcher man vermachte
mit greben und polwerk,
man arbeit tag und nachte
der stat zu einer sterck.
- 25) Aber ein lerman warte:
der Türk sein volk mit gwalt
auch not zu stürmen harte,
aber sie wichen bald;
in ir ordnung man schoße,
es kostet manchen man;
die haubtleut es verdroße,
das volk wolt nicht hinan.
- 26) Den dreizehenden tage
wol umb die achten stund
ein lerman ward geschlage:
ein ratschlag man erfund,
dem Türken genummen wuren
sechzehen tunn pulver
unter dem Kerner thuren,
den wolt zersprengen er.
- 27) Den virzehenden morgen
ward aber ein lerman:
umb siben ur mit sorgen
rucket der Türk hinan
mit dreien großen haufen,
an diesem morgen fru
ein sturm an zu laufen,
doch woltens nicht hinzu.
- 28) Und umb die eilften ure
ein lerman ward vermengt:
ein stück der mawer wure
mit eim thürnlein zusprengt
und durch die selbig lucken
sprengt ein die türkisch rott,
die thet man kecklich pucken,
stach virthalb hundert tot.

- 29) In dem sin etlich knechte
von uns gefallen auß
zu dem Salzthuren, sechte,
und haben in dem strauß
dem Türken abgejaget
ein peut, wol vier camel;
sie waren unverzaget,
got bhüts vor ungefell.
- 30) Unser knecht sind auch kummen,
haben dem Türken mer
unter der purg genummen
sechzehn tunn pulver
die het er unter graben,
und wolt durch falsche list
die purg zersprenget haben,
das doch vorkummen ist.
- 31) Darnach der türkisch hunde
an diser nacht zum end
dürfer und was noch stunde
mit seim leger verprent;
darnach sein ganzes here
zog ab zwen ganzer tag,
west nichts zu gewinnen mere,
fel ward all sein anschlag.
- 32) Was er den selben abend
weibsbild zu wegen bracht,
mit den selben sie habent
schendlich gethon die nacht,
darnach die armen frawen
hat die thirannisch schar
all lebendig zuhawen,
der doch ob tausent war.
- 33) Den fünfzehenden tage
fieng man in der schiltwach
drei böswicht, ich euch sage,
die bekenten darnach,
wie sie wolten anzünden
an fünf orten die stat,
daß die feind stürmen künden:
die man gevierteilt hat.
- 34) Den anderen tag mit eren
der Kacianer, wist,
mit etlichen Husseren,
hinauß gefallen ist;
acht Türken sie da fingen,
crabatisch weib und man
thetten sie im abdringen,
bracht zwei camel darvon.
- 35) Am achtzehenden morgen
der Kacianer, schwind
ritt auß und bracht auß sorgen
vil pawren, weib und kind,
dem Türken er abdrange
sechs camel, viech und ross,
fünf Türken bracht gefange,
darzu ir sechs erschöß.
- 36) Also habt ihr den handel
türkischer ubelthat,
mit was mördischem wandel
er Wien belegert hat
in vier und zweinzig tagen,
darin er auf dem land
weib und kind hat erschlagen,
dörfer und merk verprant.
- 37) Auch fürt er hin gefangen
vil frawen unde man.
Also hat es ergangen;
nun wöll wie rüfen an
Jesum Christum alleine,
daß er behüt all stund
sein christliche gemeine
vor dem türkischen hund.
- Flug.-Bl. o. J., gedruckt in Nürnberg
bei Jobst Gut-Knecht. Weller Ann. 1,
106. Berl.Bibl. Ye 2888=R. v.
Liliencron, Die historischen
Volkslieder der Deutschen vom 13.-
16.Jh., Bd.3. Leipzig 1867, Nr. 414
(=Fr.L. von Soltau, Histor.
Volkslieder Bd.1, o.O. 1836. Nr. 55)

Çeviri:

7. Yeni bir şarkı.

Viyana şehrinin Türkler tarafından kuşatılması ile ilgili tüm olaylar

- 1) Siz seçilmiş Hristiyanlar
ister yaşlı ister genç dinleyiniz
sizlere şimdi anlatılanları
Avusturya'nın Viyana şehrindeki
ağır kuşatmayı
Türk köpeği tarafından,
sıraya dizilen ölüleri
gün be gün saati saatine.
- 2) Tarihler gösterirken
bize bin beşyüz
yirmi dokuz yılını
doğumundan sonra İsa'nın
Sen Matheus gününde
Viyana şehri yakılır
Türkler acıya sebep olur
yüreklere hüznü doldurur.
- 3) Bir gözcü² vurulur
Stuben kapısının önünde:
onların süvarileri
kovalar bizim atlıları;
dokuzu içeride kalır,
sonra Türk sürüsü
Fransızların evinde
Öldürür zavallı insanları.
- 4) Sonra ertesi gün,
şehir yanarken,
bir gözcü vurulur:
enine boyuna bir mil kadar
ve her şey yanar kül olur
tüm bedeller ödenir
insanların kazancı az olur.
- 5) Yirmi beşi sabahı
Eylül ayının
Viyana şehri endişe alır,
çünkü Türkler görünür
üç küme halinde meydanda
yatar böylece pusuya
Stuben kapısının önünde,
bildiriyorum,
Kerner kapısı ve Burg kapısında.
- 6) Altıncı gününde uzanır
Türklerin askerleri,
el koyarlar sulara,
sular akamaz artık şehre;
yaklaşırlar topları ile;
bir sonraki gün ise
iki köprüyü yakarlar,
Viyana'yı büyük üzüntüye boğarlar.
- 7) Aynı ayın yirmi sekizinci gününde
saat sekizde
bir gözcü vurulur
Kerner kapısının önünde:
Türkler savaşta
üçyüz askerini kaybeder
ve bizim tarafımızda
yediyi geçmez kaybımız.
- 8) Sonra üçüncü gününde
Ekim ayının
bir gözcü vurulur:
askerler yılmadan³
Türkleri genelevinde;
giderler avlamaya,
varken ortalıkta büyük bir kargaşa.

² "Lerman" silahbaşı borusu çalan kimse anlamına gelmektedir. Bu sözcüğü "gözcü" ile çevirmeyi uygun gördüm.

³ "Landsknecht" ücretli asker, piyade anlamına gelir, ancak ben bu sözcüğü daha genel olan "asker" sözcüğü ile çevirmeyi uygun gördüm.

- 9) Yanmış olan surlar
şehrin önünü kaplar,
kazancı olan Türklerin,
olur zararımıza bizim;
onların halkı içeride idi
toplarla⁴ irili ufaklı
kale burçlarından
vurdular şehrin içini.
- 10) Askerler onları sıkıştırdılar
savunmadan uzaklaştırdılar
kırılmış olan baltaları⁵ ile;
bizim ordumuz ise
hataya düştü karşılık vererek ateş ile
onların sürüleri gizlenmiş
bodrumlarda ve yeraltı
mahzenlerinde
şehri sardı büyük bir tehlike.
- 11) Aynı ayın altısında
gönderilir bayrak taşıyan bir alay
savunmasız olan şehrin önüne,
geçmeleri için saldırıya;
sokaklar dar olduğundan
askerler çok olduğundan
açar Türkler ortaya ateş
sanki vururcasına hedef.
- 12) Yine de bu kargaşada
büyük zarar verilir düşmana
ancak yetersiz elde edilenler,
düşmandan kaçan askerler
çokça düşman ruhunu teslim eder,
nice asker ve asilzade de
gömülür siperlere
canını kurtaran da olur elbette.
- 13) Sonra Türk sürüsü geçer
saat on civarında
amansız bir saldırıya;
Kerner kapısının önünde
ve Stuben kapılarında
saldırırlar zalimce
ancak yenilince
çekilirler utanç içinde.
- 14) Yedinci günde
gece yarısı ikide
bir gözcü vurulur,
savaş düzeni kurulur:
uzunca süre beklenir,
Türk girmek istemez içeri
oklar havada uçuşur
gökten kar yağar gibi.
- 15) Aynı ayın dokuzunda
saat sekiz ile dokuz arasında
düşmanın İskoç kapısına,
yaklaştığı görülür;
bir gözcü vurulur,
cesur birçok asker görülür;
düşman cesaret etmemeli,
bu şehre saldırmayı.
- 16) Öğleden sonra saat dörtte
Sen Klar'daki surda
aynı anda iki yerden
yıkılır hatta bombalanır
altında barut gömülü yerler;
bir gözcü cesaretlenir
surlara saldıran Türkleri
ateşle uzaklaştır.
- 17) Aynı ayın onunda
gece yarısı saat dörtte
Görür güzel şeyler bir gözcü:
kırk asker tetikte
sayısız İspanyolla birlikte
çıkarlar dışarıya,
yakalarlar tarlada
getirirler beş deve beraberinde.

⁴ Namlusu geri teper toplar kastedilmektedir.

⁵ Burada mızrak kastedilmektedir.

- 18) Aynı günde ayrıca
Piyadelerimiz çok sayıda
olan surlarda gömülü
zekice bulurlar
sayısızca barut fıçısı;
fazla vakit kaybetmeden
değerli ellerle kazanılan
bu kazanç için müteşekkiriz.
- 19) Sonra aynı ayın onbirinci
gününde
saat dörtte
salon ile tavan
Kerner kalesinin tahminen
sarsıntı ve atışmalardan
silahlarımızın savunmasından
yerle bir olur
birçok asker ölür.
- 20) Yarım saat sonra
bir gözcü varır oraya:
Kerner kapısından dokuz kulaç ötede
açılır bir delik büyükçe
parçalanmış şehrin surları
düşman barutu ile;
o vakit şehir yasta
Türk ve ordusu ise birlik içinde.
- 21) Bir hücum başlatıldı
Stuben kapısında
Sen Lorenzen vuruldu;
askerler durdu,
Türklerin kaybı
bini bulur
bizim tarafımızda ise
var on beş kayıp her yerde.
- 22) On ikinci günde kısa sürede
bir gözcü saat ikiden sonra,
Türk ordusunu zorla
gönderir bir hücum;
dipçiklerle vurulur,
sayısız kişi ölüme gönderilir,
henüz hücum etmek istemezler,
öyleyse korusun bizi Tanrı.
- 23) Sonra bir gözcü uyarır:
Türk ise bir parça
Sen Klar'daki şehrin surunda
yer altından yıkar,
bir hücum başlatır
fırsatını aramaya devam eder
ancak kısa süre sonra
adamları kovulur.
- 24) Şehrin surları yıkılır
Kırk dört kulaç boyunca;
bu dört önemli noktada
danışır yüzbaşılar birbirlerine;
surdaki delikleri
istihkâm ve siperlerle
çalışarak gündüz gece
güç katılır şehre.
- 25) Ama bir gözcü uyarır:
Türk zorla ordusunu
acil saldırıya yönlendirir,
ancak çekilirler kısa sürede;
birliklerine ateş açılır,
birçok can verilir,
yüzbaşılardan sıkı canını
askerlerin girmek istemesi içeri
- 26) On üçüncü gününde
tahminen saat sekizde
bir gözcü vurulur:
bir çözüm bulunur,
Türklerden alınır
onaltı fıçı barut
Kerner kapısının altından
patlatılmadan önce.
- 27) On dördünün sabahı
uyarır bir gözcü:
saat yedide endişeyle
Türkler yaklaşır
üç küme halinde
bu sabah erkenden
bir hücum başlatmak isterler
ancak katılmak istemezler.

- 28) Ve saat on bir civarında
bir gözcü karışır:
surun bir parçası
kule ile yıkılır
ve aynı delikten
patlatır Türk sürüsü
şiddetle yıkar suru
ölür dört yüz elli kişi.
- 29) Birçok askerimizi
bu saldırıda yitirdik
Salz kapısında, ihtiyatlı,
ve bu kargaşada,
Türklerden elde ettik
ganimet olan dört deve;
korkusuzca idiler,
saldırılarından korusun Tanrı bizi.
- 30) Askerlerimiz de geldiler
Türklerden aldılar
kalenin altında
onaltı fiçî barutu
orada olan gömülü,
ve kurnazca
vurmak istediler kaleyi
daha önceden olduğu gibi.
- 31) Sonra Türk köpeği
gecenin sonuna doğru
köyleri ve kalan herşeyi
yakar karargâhı ile birlikte;
sonra bütün ordusu ile
çekilir iki gün boyunca,
elde edilecek başka ganimet
olmayınca,
saldırıları olur boşa.
- 32) Aynı akşam
kadınlara yaptıkları,
onların başına getirdikleri
gece boyunca utanç verici,
sonra zavallı kadınları
zalim olan bu sürü
vurdu canlı canlı,
vuranların sayıları bin olmalı.
- 33) On beşinci günde
nöbette yakalanır
üç hayin, size söylüyorum,
bunlar sonra itirafta bulunur,
nasıl yakmak istediklerini
beş noktadan bu şehri,
düşman hücum edebilsin diye:
dörde bölünen bu şehre.
- 34) Diğer gün ise onurla
Kacianer⁶ gelir biliniz,
çok sayıda süvari ile,
çıkart dışarıya:
sekiz Türk'ü yakalarlar
Hırvat kadını erkeği kurtarırlar
ellerinden alırlar,
iki deve ile götürürlər.
- 35) Onsekizinin sabahı
Kacianer, hızla,
atılır atına ve korkudan kurtarır
nice çiftciyi, kadını ve çocuğu,
Türklerin elinden alır
altı deve, büyükbaş ve at,
beş Türk'ü esir getirir,
ayrıca altısını vurur.
- 36) Böylece bütün yapılanları
Türklerin kötülüklerini,
nasıl canice bir hareketle
Viyana'yı kuşattıklarını
yirmi dört gün içerisinde,
ülkedeki nice
kadın ve çocuğu vurmuştur,
köy ve pazarı yakmıştır.
- 37) Ayrıca da esir de almıştır
birçok kadını ve erkeği.
işte olanlar böyle;
şimdi yakaralım
sadece İsa'ya,
korusun her saat bizi
Hristiyan cemaatini
Türk köpeğinden.

⁶ Kacianer ailesi Steiermark/Viyana'da yaşayan soylu bir ailedir ve 17. yüzyıldaki Türk savaşlarında önemli bir yer tutar.

Şarkı Metni-II

39. Türkische Prügelsuppe⁷

- 1) Ach, ach der großen Noth!
Hör Mahomet, du erzverlogener Gott
Des türkischen Geschlecht:
Ist dieses dann auch recht,
Daß du uns so betrogen,
Durch widriges Gefecht!
- 2) Wir glaubten fest an dich,
Und gleichwol liebt du uns in Stich:
Erlogen ist dein Thun,
Wir sahen's Alle nun,
Du hast uns Sieg versprochen,
Du Taubenkramers Sohn.
- 3) Schau, wie der Teutschen Macht
Zu unsrer Schand und flüchtig
Laufen lacht;
Kannst du dann nicht es mehr?
Dü Lügenträumer hör:
Wirst du uns Sieg versagen,
Ich laß dich prügeln sehr.
- 4) Ist dies der Dank und Lohn,
Daß wir dich mehr geacht als
Gottes Sohn,
In den Moscheen g'fleht,
Gemurmelt und gebet,
Und doch so kauderwälsche
Jetztunder uns ergeht?
- 5) Was Ehr empfingst du nicht,
Daß wir ein Gruft, dir Böswicht
aufgericht!
Dein Sarg muß stählern seyn,
Hing am Magnetenstein;
Viel besser wär's am Galgen,
Das hielte noch so fein.
- 6) Dein Lugenalcoran,
Was Ehre haben wir ihm angethan!
Wir trugen ihm umher,
Als ob's ein Bibel wär,
Und sind nur Fabeleien,
Die uns betrogen sehr.
- 7) Ich armer Großvezier,
Wie bärenhäutrisch geht es jetzt
mit mir!
Mich jagt der Teutschen Macht,
Die ich vorhin verlacht;
Dafür vielleicht der Strange
Dörft seyn mein Kettenpracht.
- 8) Mein bester Schatz ist hin;
Das hab ich Narr jetztunder zum
Gewinn,
Fünfthalben Million,
Sammt vielen Spott und Hohn,
Die kostbaren Standarten
Und Pferdschwänz sind darvon.
- 9) Ach, ich verlaßner Hund!
Wer hat doch wol jetzt meinen
Türkenbund,
Der mir fiel von dem Kopf,
Da, als ich Guggelhopf,
Auf Hasenfüßen flohe,
Mit ganz entblößtem Schopf?
- 10) O widerwärtigs Glück,
Das mir entzeucht bei
hundertsechzig Stück
Und fünfzehn tausend Zelt,
Und jaget aus dem Feld,
So daß mich jetzt mein Sultan
Für einen Cujon hält!

⁷ Özyurt, 259-262.

- 11) Mein, denke nur zurück,
Du Mahomet, du loses Bubenstück!
Bist du ein rechter Gott,
So hilf mir aus der Noth,
Und wirst du's mehr so machen,
So prügeln wir dich todt!
- 12) Ich hatte viel Geschnarch,
Als ob ich wär ein mächtiger
Monarch;
Ein Narr war ich im Sinn,
Der leider noch ich bin,
Und meint , ich wär den Wienern
Schon in der Stadt darin.
- 13) Ja hinter sich, mein ich.
Wie bald hat doch das Blatt
gewendet sich!
Mein Prahlen nahm ein End.
Die ich zuvor geschänd't
Die kochten mir die Suppen,
Daß ich das Maul verbrennt.
- 14) Die Minen, die ich grub,
Mit selben ich gar wenig Ehr aufhub;
Der tapfre Stahremberg
Kam allzeit überzwerch,
Und wiese mir die Feigen,
In solchem Dampfgewärc.
- 15) Ich schlug viel Stürmen an,
Und kam bereits auch in den
Graben schon,
In Ravelinen gar.
Was aber half's? Es war
Nur unser Schimpf und Schaden,
Als oft sie kamen dar.
- 16) Bis vollend gar zuletzt
Der Pol' und Sachs mit Grimm auf
uns gesetzt;
Der tapfre Markgraf auch,
Nach seinem Heldenbrauch,
Der hieb uns auf die Schwarten,
Daß darvon ging der Rauch.
- 17) Mein Janitscharenheer,
Die flohen drauf, als ob's der
Teufel wär;
Es schlug auf unsre Köpf
Wie Donner in die Töpf;
Wir waren in dem Bade,
Es gab ein wüst's Geschröpf.
- 18) Der Christen Gott dies thät;
Pfui, schäme dich, du Narr, du
Mahomet!
Was bist du Nutz im Krieg?
Schau welch ein Lumpensieg
Ist dies auf unsrer Seiten,
Pfui Teufel, ei so lüg!
- 19) Mir wackelt schon der Kopf;
Dies machest du, du
ohnmachtvoller Tropf,
Daß mich mein Sultan schilt,
Und vielleicht gar befiehlt,
Mich noch zu strangulieren,
Daß es den Kragen gilt.
- 20) Ich ließe mich auf dich;
Schau doch , wie schön, wie schön
beschütz'st du mich,
Daß es verhauset ist!
Ach, wär ich doch ein Christ,
So stünd es mit mir besser,
Weil du verlogen bist!
- 21) Neuhäusel ist todtkrank,
In Zügen schon, das haben wir zum
Dank!
Es geht auf Ofen los,
Ach welch ein Herzensstoß!
Wir sind fast aufgerieben.
Der Schaden ist zu groß.
- 22) Wo seyd ihr, ihr Kameel,
Die an der Zahl ich bei
neunhundert zähl?
Die Teutschen führen euch
In ihre Land und Reich,
Und jagen uns zu Fuße
Nach Hause allzugleich.

- 23) Ade, du tapfres Wien!
Du denkst vielleicht: zeuch an
den Galgen hin!
Dein Sachsen und Bayreuth,
Die thaten mir viel Leid;
Ich muß mit Schand bekennen,
Daß ihr die Sieger seyd.
- 24) Es leb dein Leopold,
Und leucht aufs Neu sein
mächtig's Sceptergold!
Ich ziehe nun darvon,
Ich armer Erzkujon.
So giebt den Christenfeinden
Der Christengott den Lohn
- Flug-Bl. o.O. Türkische Prügelsuppe,
dem verlogenen
GOTT MAHOMET...// Gedruckt
im Jahr 1683//
F.W.. von Ditfurth, Die historischen
Volkslieder 1648
Bis 1756, Heilbronn 1877, Nr.38.
- Çeviri:
Türk Dayak Çorbası⁸
- 1) Ah, ah bu ne acizlik!
Türk soyunun
Yalancı Tanrısı Muhammed dinle:
Bu yaptığın adil mi,
Bizi aldattın böylesine,
Bu anlamsız harp ile !
- 2) Gerçekten inanmıştık sana,
Sen ise bizi bıraktın yarı yolda:
Yalan senin yaptıkların,
Hepimiz bunu artık gördük,
Bize galibiyet sözü verdin,
Seni eskicinin oğlu seni.
- 3) Bak gör Alman gücünü
Biz utanç içindeyken, bize gülmelerini;
Sen ise bunu yapmaktan acizsin,
Dinle seni hayalperest dinle:
Vermezsen bize galibiyeti
Dövdürürüm o zaman seni.
- 4) Bu mudur karşılığı,
Seni Tanrı'nın oğlundan çok
saymanın bedeli,
Camilerde yakarıp,
Mırıldanıp dualar edip
Ve bunların sonucunda
Düşmek bu durumlara.
- 5) Seni ne çok onurlandırdık,
Senin gibi bir kötüye türbe yaptırдық!
Tabutun çelikten olmalı,
Bir mıknaş taşına bağlı;
Keşke darağacında olsaydı,
Oraya daha çok yakışırdı.
- 6) Senin yalancı Kur'anına,
Ne kadar saygı gösterdik!
Her yere yanımızda götürdük,
Sanki İncilmişcesine,
Meğer hikâyeler varmış içinde,
Bizi bu kadar aldatan.
- 7) Ben zavallı bir başvezir,
Artık yok birşey yapılacak!
Alman gücü beni kovalayacak,
Benim önceleri alay ettiğim;
Boynumdaki idamlık ipim
Gerdanlık gibi olur süsüm.
- 8) En büyük hazinem elden gitti;
Budur budala olanın tek kazancı,
Beş buçuk milyon,
Ve iğneleyici alaylar,
Çok değerli sancaklar
Ve elden giden atlar.

⁸ Özyurt'un "Türk şarkıları antolojisinde" yer alan "Türkische Prügelsuppe" adlı metnin çevirisidir. Çeviriyi yaparken, metindeki fikirlere iştirak etmesem de, dönemin duygu ve düşüncelerini yansıtmaya bakımdan, metnin aslına sadık kalmaya ve kullanılan ifadeleri olduğu gibi aktarmaya özen gösterdim.

- 9) Ah, ben terkedilmiş bir köpeğim!
Kimlerin eline geçti sarıgım,
Düştü kafamdan sarıgım,
Sarıksız kaldı başım,
Tavşan gibi kaçarken,
Tamamen açıkta mı başım?
- 10) Ey talihin kötü cilvesi,
Elimden 160 adet alan
Ve 15 bin çadırı,
Ayrıca meydandan kovan,
Artık sultanım beni
Zanneder korkak biri!
- 11) Düşün geriye bakıp bir düşün,
Muhammed işe yaramaz haylaz!
Gerçek Tanrı'ysan,
Bana yardım edersin o zaman,
Ve eğer böyle yapmazsan,
Öldürürüz seni dayaktan!
- 12) Çok şamata yaptım, kıyametler
kopardım,
Sanki gerçek bir hükümdarmışım
gibi
Aslında budalaymışım
Hâlâ da öyleyim
Sandım ki Viyanalıların
Şehrine girdim.
- 13) Birden herşey değişti
Her şey tersine döndü!
Kendimi övmem son buldu
Aşağılamış olduklarım
Bana çorbamı pişirdiler
Ağzımı yakıp, payımı verdiler⁹.
- 14) Gömmüş olduğum patlayıcılar
Onurumu karalar
Cesur Stahremberg
Her zaman karşıma çıkar
Ve bana gösterir korkak askerlerimi
Böyle bir saldırıda dumanlı.
- 15) Çok saldırılar düzenledim,
Siperlere kadar yaklaştım,
Ravelinde'ye bile.
Ama ne fayda?
Sadece küfür ettik ve zarar verdik,
Onlar geldiklerinde.
- 16) En sonunda üstelik
Polonya'lılar ve Saksonya'lılar da
saldırdılar öfkeyle;
Cesur kont da öyle,
Kendi kahramanlık geleneğine
göre,
Öyle şiddetli saldırı ki bize,
Dumanımız çıktı neredeyse.
- 17) Benim yeniçerilerime,
Şeytana saldırır gibi saldırdılar;
Kafamıza vurdular,
Yıldırım gibi çarptılar;
Biz de vardık oralarda,
Korkunç bir katliamın ortasında.
- 18) Hristiyan Tanrısıdır bunu yapan;
Tüh sana budala Muhammed utan!
Savaşta ne faydan oldu bize?
Bak ne sefil bir galibiyet
Bahşedildi bize,
Yazıklar olsun sana, bu yalanlarına!

⁹ Bu satırlarda, bana dünyanın kaç bucak olduğunu gösterdiler, anlamı vardır.

- 19) Kellem şimdiden tehlikede;
Bunu sen yaptın zavallı ahmak,
Sultanım beni azarlar,
Ve belki şu emri bile verir:
İdam sehпасına gönderin,
Kellesini koparın.
- 20) Sana güvenmiştim ben;
Aman ne güzel ne de güzel
korudun beni sen,
Altüst ettin herşeyi!
Ah keşke Hristiyan olsaydım ben,
Daha iyi durumda olurdum o
zaman,
Çünkü yalancısın sen.
- 21) Uyvar ölüm döşeginde,
Can çekişir, reva mıdır bu bize!
Budin'de fırtınalar kopar,
Bu hançeri yüreğime saplar!
Hepimiz mahvolduk.
Zararımız çok büyük.
- 22) Neredesiniz ey develer,
Tam 900 adet saydığım develer?
Almanlar şimdi sizi
Kendi ülke ve topraklarına götürür,
Ve aynı zamanda bizi,
Tabana kuvvet evlerimize gönderir.
- 23) Elveda cesur Viyana!
Belki diyorsundur ki: İdam sehпасına
gidin!
Saksonya'lılar ve Bayreuth'lılar için,
Çok üzıldüm gerçekten;
Utanç içinde itiraf etmeliyim,
Galibiyetin sizin olduğunu
söylemeliyim.
- 24) Yaşasın senin Leopold'un,
Parlasın yeniden gücün!
Çekip gidiyorum buralardan,
Zavallı bir alçak olarak terk ediyorum
Hristiyanların düşmanlarına
Hristiyanların Tanrısı versin ödülünü

“THE IMAGE OF TURKS REFLECTED IN TWO GERMAN FOLK SONGS
DEPICTING THE VIENNA SIEGE”

Abstract

It's known that Turks frequently take part in the German literature. War between these two cultures has been one of the main elements determining the image of the Turks in Europe. The Turkish songs formed around the German spoken regions, took place in the folkloric literature as the quite lovely kind, especially at the 16 th. and the 17 th centuries. The increase in the number of these songs can be noticed, according to the continuous threat to the Christian society by the Turks. These songs, about the cruelties of the Turks, make the Christian society feel brave and call upon them to fight against the Turks.

One of the songs observed under these conditions, is known during the First Vienna surrounding. Another is known during the second one. The image of the Turks was very frightening during the first Vienna surrounding. After the defeat of the Turks at the second Vienna surrounding, frightening image became the object of derision. According to these two exemplary songs, the changed Turkish image will be studied.

Keywords

German literature, Folkloric songs, Vienna surroundings, Turkish image.